Pocztową należytość uiszczono ryczałtem.
Почтову оплату заплачено гуртом.

РІК IV. Львів, дня 15. грудня 1930. Ч. 23.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ

Орґан Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові
ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, І. поверх. — Чекове конто П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1930: В краю — річно 8 зол., піврічно 4 зол., чвертьрічно 2 зол. в Америці і Канаді — 1 дол. в Бразилії — 2·50 мільрайси; в Арґентині — 3·50 пеза; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. **Один прим. 35 с**

Українські еміґранти! Не кидайте рідної землі!

**Вступайте в члени свого Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами!
Передплачуйте, читайте і поширюйте свій часопис „Український Еміґрант“!**

Адреса Товариства і Редакції: Львів, Городецька 95, І. поверх.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам
Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові міститься
у ЛЬВОВІ вул. Вишневецьких ч 4. (Еміґр. Дім)
Урядові години 8—3. Тел. 92-31.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам
Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами міститься
в ТЕРНОПОЛІ вул. Пілсудського ч. 6.
Урядові години 8—3.

Новий гомстедовий закон у Канаді.

Як відомо, Канада є головно хліборобською країною. Одначе по урядовим обчисленням на 300 мілінів акрів придатної під управу землі є лише 50 мілінів акрів управлених, значиться одна шеста частина.

Щоби заселити ті простори, канадійський уряд повів зорґанізовану акцію і почав спроваджувати кольоністів на поселення на фармах.

Для раціонального переведення тієї кольонізації всі державні землі в провінціях Онтеріо, Манітоба, Саскачеван, Альберта і в деяких частинах Брітіш, Колюмбії табулярно поділено, так що Канада, а головно її західні провінції виглядають на карті наче сітка, зложена з самих квадратів. Один квадрат називається „тавншипом“ і є поділений на секції. Четверта частина секції називається „ГОМСТЕДОМ“ й її поверхня має 160 акрів землі.

На таких гомстедах, величини наших 113 морґів, рішив канадійський уряд осаджувати кольоністів.

Гомстед міг дістати кожний еміґрант, у віці щонаймні 18 літ, котрий був британським громадянином, або виявив бажання стати таким громадянином.

Такий еміґрант вносив відповідне подання до уряду, крім цього складав 10 долярів, як належитість за гомстед. Набуваючий брав на себе одночасно певні зобовязання, а саме, що протягом трьох літ буде принаймні по шість місяців кожного року мешкати на гомстеді, що викорчує і зоре бодай 30 акрів землі, з чого найменше 20 акрів піде під засів, що придбає інвентар і таке інше.

Коли еміґрант виповнив усі зобовязання, ставав власником цієї землі.

Так малися справи аж до цього року. Рільничі родини радо брали гомстеди, не лякало це їх зовсім ,що такий гомстед лежав деколи далеко від залізниці і гостинців, що це була прерія, або праліс, який ще ніколи не бачив живої людини, що праця була важка — всіх манила дарова земля, бо 10 долярів це не була ніяка заплата. Правда, еміґрант, що брав гомстед, мусів мати готівку на купно інвентаря, знарядів, на перші початки життя. Ті гроші

потім верталися кількакратно, коли лише пшениця зародила.

Цей рік приніс багато змін у Канаді, головно в еміґраційних справах. Спершу Канада обмежила еміґрацію, а тепер починає модифікувати давний гомстедовий закон.

Ось, як читаємо в канадійських часописах, премієр провінції Саскачеван Ендерсон оголосив дня 30. жовтня нові гомстедові приписи, які тепер будуть обовязувати в цілій провінції. Ці приписи значно ріжняться від дотеперішних.

На основі нових приписів кожний гомстед муситься купити. Ціна за один акр виносить від 1 до 3 долярів ,а навіть і більше, залежно від якости землі і її віддалення від залізниці, або гостинця. Камяниста земля, або покрита лісом, уважається за убогу і її ціна виноситиме по долярові за акр, Коли на якусь добру землю зголоситься двох або більше охочих, тоді цю землю продаватимуть ліцитаційно і її дістане цей, хто дасть більше.

Землю може набути лише цей, хто живе в Саскачевані не менше як пять літ. Купуючий має заплатити десяту часть ціни, а решту має сплатити протягом десяти літ з шести відсотками на рік.

Як і передше так і тепер можна буде лише чверть секції на гомстеді дістати, але гомстедовець буде обовязаний сидіти лише 4 місяці на рік через три роки. Коли він не зоре 25 акрів, не зможе дістати патенту.

Такий зміст нових приписів.

Як бачимо з повищого, цей закон дуже некорисний. Бо коли еміґрант бере гіршу землю то це його коштує 160 долярів, колиж кращу то або 320, або 480, а навіть і більше долярів. Додаймо до цього готівку потрібну на перші початки, на закупи знарядів і таке інше, у висоті яких 250 долярів, то з того вийде така сума, що ніхто так легко її не роздобуде.

Видаючи цей закон, саскачеванський провінціональний уряд мав на думці дістати джерело нових приходів шляхом продажі державної землі. Одночасно бажав він скріпити тим актом обмеження припливу нових іміґрантів. Коли зважимо, що на гомстеди їхали бідніші еміґранти, коли дальше візьмемо під увагу, що тепер скрізь готівкова скрута, то зрозуміємо, що це справді причиниться до ослаблення гону за гомстедами.

Вище цитований закон відноситься лише до саскачеванської провінції. В інших провінціях обовязує надалі давний закон, а саме, що гомстеди можна діставати даром, за зложенням 10 долярів.

——::——

Припинення еміґрації до Бразилії.

Появився декрет бразилійського уряду, що з днем 1. січня 1931. року іміграція до Бразилії цілковито припинена. Право вїзду одержуть лише ті еміґранти, котрі полагодили свої формальности і одержали всі документи перед днем 1. січня 1931. року.

Забороною вїзду до Бразилії новий бразилійський уряд хоче припинити зріст безробіття в тій країні, котре в останніх часах прибрало дуже грізні розміри. Цей розпорядок бразилійського уряду має лише тимчасовий характер і як лише відносини поправляться буде він скасований.

——::——

Ювилей през. Миколи Заячківського.

Кня 5 грудня ц. р. відбулося святочне засідання управи Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові для пошановання 60-тих роковин уродин президента цього товариства, дир. М. Заячківського. У засіданні взяв участь керовник Експозитури Еміґраційного Уряду у Львові д-р В. Вишинський та члени редакції „Українського Еміґранта".

Зараз на вступі забрав слово секретар Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами д-р В. Константинович, який виголосив привітну промову.

У своїй промові зясував він ті заслуґи, які положив Ювилят для справ еміґрації та суспільної опіки над українськими еміґрантами. По черзі перейшов він усі етапи еміґраційної діяльности през. М. Заячківського, підкреслив значіння праці Ювилята, котрий займе заслужене місце в історії української еміґрації, як один з її перших дослідників та перший пропаґатор ідеї суспільної опіки над еміґрантами.

Складаючи признання цій праці, зложив Ювилятові щирі побажання ще довгі роки стояти на чолі нашого товариства і далі служити так пожаданій справі.

Другий промовив керовник Експозитури Еміґраційного Уряду у Львові д-р В. Вишинський, який іменем свого уряду зложив привітання Ювивилятові, підніс його привязання для справи, її ідейне унятття та закінчив побажаннями для дальшої праці в ділянці суспільної опіки над еміґрантами.

Опісля вручено Ювилятові спеціяльно видруковане число „Українського Еміґранта" та по мистецьки виконане пропамятне письмо з підписами президії товариства, членів редакції „Українського Еміґранта", та всіх присутних на святочному засіданні.

Зворушений Ювилят щирими словами дякув

присутним за це свято і за признання його праці на еміґраційному полі.

*

Годиться замітити, що Ювилей президента М. Заячківського найшов відгук у цілому краю. Ювилят одержав численні привітання від своїх приятелів та знайомих, крім цього появилися статті в „Ділі", „Господарсько - Кооперативнім Часописі" та інших. Помістила згадки також польська і жидівська преса. Свято в честь Ювилята уладило руханкове товариство „Сокіл", якого през. М. Заячківський є довголітним головою.

——:: ——

Українці в Арґентині.

Наш співробітник і дописувач із Аргентини п. Е. Герзон надіслав нам листа, в якому описує життя українських переселенців в Аргентині, зокрема їх культурно - освітні досягнення. П. Герзон пише:

„Скільки є в Аргентині українців, точно сказати не можна. На кожний випадок приняти можна число сто тисяч.

Українські переселенці в Арґентині не живуть збитою масою. Вони розкинені скрізь і по більших містах і по арґентинських степах. Одні стало перебувають на одному місці, інші переносяться з місця на місце, шукаючи за заробітками.

Де находяться свідоміші одиниці, там негайно повстає якесь українське культурно - освітне товариство. Найбільше таких товариств в самій столиці Арґентини, в Буенос Айрес. Найстаршим товариством, заснованим в 1924 році є товариство „ПРОСВІТА". Характер його такий сам, як матірнього товариства в старому краю. В ньому гуртується поважна скількість українських еміґрантів і воно веде культурно - виховуючу працю серед них.

Другим поважнішим товариством на терені Буенос Айрес є „УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КЛЮБ" заснований дещо пізніше. Клюб повстав завдяки заходам інж. М. Григоращука, котрий посвятив багато часу і праці для його заснування і для успішного розвитку. При клюбі повстав недавно драматичний гурток „МРІЯ", котрий час до часу дає аматорські театральні вистави. Крім цього клюб видає тижневий часопис „УКРАЇНА".

Третім дуже діяльним і дуже гарно розвиваючимся товариством є товариство „ВЗАЇМНА ДОПОМОГА". Товариство це повстало завдяки заходам його теперішнього голови інж. Н. Андрушенка. Товариство має дуже багато членів і розвивається з кожним днем краще. Завданням товариства давати поміч українським еміґрантам, котрі по приїзді до

Як я їхав до Канади?

У календарі канадійських українців „Провідник" помістив п. Дмитро Герич свої спомини з дороги до Канади, як також перші враження по приїзді. З огляду на цікавість теми, яку порушує п. Герич, а так само з огляду на її інтересне зображення подаємо цей спомин на сторінках нашого часопису.

У ЛЬВОВІ

Немає ні одної корабельної агенції у Львові, де не вистоювали би сотки наших людей. Котрого спитати куди їде, відповідає: „до Аргентини". До Канади рідше, а це тому, що корабельна карта до Аргентини коштує лише 108 — 112 долярів, коли до Канади треба мати щонаймні 200 долярів. Еміґрація до Канади частинно припинена, всеж таки можна одержати дозвіл на вїзд, а в тому часі коли ми їхали, могли їхати рільні робітники і служниці без перепон, розуміється в дозволеному канадійським уря дом числі. Один з транспортів таких робітників виїхав зі Львова дня 14 серпня 1928 р. в числі коло 300 осіб.

Два тижні перед відїздом повідомило корабельне бюро, щоби кожний зареєстрований на виїзд до Канади зголосився з готівкою 157.50 дол. на заплачення корабельної карти, крім цього, щоби мав ще 25 долярів на показ, а то тому щоби еміґрант мав гроші в часі дороги на ріжні видатки та на перші початки побуту в Канаді.

Дня 14 серпня 1928 р. зїхалися всі зареєстровані на подвірі бюра, та почали один другого розпитувати, з котрих сторін та куди їдуть. Деякі рішили піти ще за порадою до нашого Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами, де урядники приняли нас дуже ввічливо, розпитали телефонічно про відїзд транспорту і таке інше. Хто був членом товариства одержав поручаюче письмо до Товариства Опіки над Українськими Переселенцями в Вінніпеґу, щоби згадане товариство занялося кожним еміґрантом по його приїзді до Вінніпеґу, та щоби помогло йому найти тимчасове заняття.

У ВАРШАВІ

Вечором того самого дня виїхали ми зі Львова через Люблин до Варшави, куди прибули другого дня. З двірця забрали нас автами до Еміґраційного готелю на Повонзках. Там заплатили ми по 2 зол. за нічліг. Харчування кожний мусів сам платити. Заплатити відразу за чотири дні і це нас дуже непокоїло, що так довго будемо мусіли чекати на дальшу дорогу. Кожний з нас думав лише про це, щоби якнайскорше міг сісти на корабель.

Небаром відбувся перегляд лікаря а канадійський офіцир перевірював чи кожний із виїзджаючих є дійсно рільником, дивився у військову книжечку, перевірював чи кожний письменний, та глядів на руки, чи вони мозолисті як в рільника. Кожний зложив по 25 долярів і одержав чеки та повідомлення, що завтра виїзджаємо в дальшу дорогу.

Вечором того самого дня зібралася молодь у великій салі готелю та уладила танці при звуках

Арґентини не мають заняття і опинилися в скрутному положенні. В тій цили товариство винайняло просторий дім і в ньому примістило свій готель „РУТА". В готелі находять приміщення безробітні і беззахистні еміґранти. Крім цього товариство видає дарові обіди для безробітних. Досі видано таких обідів понад дві тисячі. Товариство занимається також вишукуванням праці для безробітних українських еміґрантів. Має воно звязки з ріжними фабриками і підприємствами і як лише де є вільне місце, то його дістає український еміґрант поручений товариством.

Значіння цього товариства дуже велике для наших еміґрантів. Давніше не мали вони куди звернутися за порадою чи помічю. Через те здані були на власні сили. Тепер коли є своє товариство, еміґрант може сміло туди піти, бо знає, що там ніхто його не обманить, що там йому дадуть поміч, коли він в біді і що поможуть йому найти працю.

Длятого обовязком кожного українського переселенця є зараз по приїзді до Арґентини відвідати товариство „Взаїмна Допомога", якого адреса є така: Каллє Сан Мартін 663. Будинок товариства міститься недалеко пристані і від площі, де находиться готель.

Адреса „Українського Клюбу" така: Каллє Сан Мартін 550.

Ті адреси конче потрібні для кожного українського еміґранта, котрий приїзджає до Буенос Айрес і в його власному інтересі лежить туди негайно звернутися, щоби оминути ріжних пригод з принагідними опікунами і дорадниками."

---o---

Зєдинені Держави Америки.

Продовження карт вступу.

Бувають часті випадки, що особи, які стараються виїхати до Зєдинених Держав Північної Америки і мають так звані „карти вступу", не являються в означеному речинці в американському консуляті, лише надсилають подання, щоби їм продовжити карту вступу. Тому, що таке поступовання наражує еміґрантів на поважні втрати, повідомляємо, що кожний еміґрант, який виїзджає до Зєдинених Держав Північної Америки, повинен особисто зголоситися в американському консуляті в тому дні, який є назначений на карті вступу.

Коли еміґрант не зголоситься в означеному речинці, тратить можність одержати візу, або принаймні місце в черзі тих, що зголошуються по візу.

Після виборів до Конґресу.

Остаточні підрахунки голосів і вибраних пос-

спеціяльно дібраної музики еміґрантів. Весь персонал готелю вийшов, щоби подивляти красу наших танців. А був тут в першій мірі гопачок, коломийка, козачок та аркан. Старші в ту пору переглядали часописи, між якими було і „Діло" та „Український Еміґрант".

ВЕЙГЕРОВО.

Дня 19 серпня 1928 р. виїхали ми з Варшави до Вейгерова на Поморі. Краєвид міняється. Переїздждаємо попри твердиню Модлін, та бачимо сильні укріплення. Їдучи в глибину Поморя завважуємо, що вид цілком інший як був передтим. Небаром показалося море. Коло берегів багато малих пароплавів та рибальських човнів.

Дня 10 серпня прибули ми до міста Вейґерова на Поморі, де примістили нас в гарних мурованих будівлях, неначе в якім парку, обсадженім гарними деревами. Тут перший раз одержали ми харчі на кошт корабельно їлінії. Є тут також кантина де за гроші все можна дістати. Другого дня пішли ми до купелі, де нас обстригли до найменшого волоска, а одяг взяли до десинфекції.

Дня 22 серпня знову лікарські оглядини, причім найбільшу увагу звертав канадійський лікар на очі. І тут не обійшлося без оглядин канадійського урядника. Цей звертав дуже бачну увагу на все, а перш за все на обличчя і руки кожного еміґранта, а коли хтось видавався йому підозрілий, казав показати собі військову книжечку, фотоґрафії рідні еміґранта, особисті записки, портфель і таке інше.

Дня 24 серпня мали ми виїхати вже в дальшу дорогу, але через занедужання одної дитини на красуху, задержали нас в таборі на дальше.

Всі зачали знову непокоїтися, бо повідомлено нас, що може виїдемо щойно за кілька днів. Молодіж танцює вечорами в галі, старші читають книжки та часописи.

Так чекали ми на етапі до 30. серпня і аж того дня в 8.30 годині виїхали до Ґданська. Тут оглянув нас щераз канадійський лікар і в бараках почали ми чекати на приїзд корабля. Одні пишуть листи „від води" до рідні, другі жартують, а деякі чогось призадумалися.

В ПРИСТАНІ.

За хвилину наспіла вістка, щоби іти до пристані, бо корабель готов. По кількох хвилинах ходу прибули ми до порту і побачили при березі однокоминовий корабель з написом „Тассо". По провіренні документів входили ми по одному до середини. Жінки та дівчата чогось не дуже радо входили на спущений поміст і в кожної з них можна було завважити слезу в оці. Те саме діялося і з мякшими мущинами. До середини корабля спершу ніхто не хотів входити, бо кожний був цікавий бачити його відплив. Тому всі зібралися на палубі. В кожного можна було зауважити якийсь смуток і жаль. З берега приглядалося багато людей.

лів та сенаторів змінили дещо поданий раньше вислід виборів. Показалося, що в осьмому дистрикті стейту Індіяна вийшов конґресменом републиканець Вестал, а не демократ Бол. Через те склад нижчої палати конґресу представляється так: 218 републиканців, 216 демократів і один член фармерсько - робітничої парті, а то Пол Дж. Квейл з Минесоти.

Таким чином републиканці мали би більшість в конґресі і могли би вибрати свого предсідателя і свої комітети. Існує одначе можливість, що частина републиканців піде з демократами. Все це покажеться аж тоді, коли нововибраний конґрес зійдеться на наради. Це буде щойно в грудні 1931 року, хіба що президент Гувер скликав би надзвичайну сесію на весну 1931 року.

В сенаті відношення сил є таке: 48 републиканців, 47 демократів і один член фармерсько - робітничої партії, сенатор Шипстед з Мінесоти. Одначе кромі сенатора Шипстеда з Мінесоти з демократами готові піти деякі републиканські „бунтівники“. Сенатор Брукгарт з Айови і Най з Норт Дакоти заявили, що вони готові піддержувати демократів, коли ті погодяться на скасовання теперішного закона про мита, на усунення Мелона зі становища секретаря скарбу і на те, щоб держава сама заряджувала елєктричною станцією на Мосл Шоулс, а не давала її в аренду. Кромі того ці сенатори хотіли би законів, котрі обмежували би права компаній, котрі продукують елєктричну струю.

Безробіття в Америці.

Федеральна комісія для заради безробіттю під проводом полковника Артура Вудса, приступила до праці і вже збирає відомости по цілому краю про стан безробіття та про зарадні заходи проти цеї кризи.

Поодинокі стейти і більші міста зачали працю в цьому напрямку з власної спонуки і повідомили комісію Вудса про висліди своїх заходів.

Стейти і міста затягають позички, випускаючи позичкові бонди на більші суми, і за ті гроші зачинають прилюдні роботи, аби як найбільше безробітних одержало працю.

Деякі громади хотять подбати щоби всі безробітні одержали працю.

Також і деякі промисловці приєднуються до тієї акції, а лідери споміж них заповідають що вже швидко безробіття в Америці скінчиться і настане добробут, якого вже край здавна не памятає.

Новий український лікар в Ню - Йорку.

В Ню Йорку відкрив лікарський офіс молодий український лікар, доктор Юрій Андрейко, при 153 Евню „Бі”.

Скликав я товаришів подорожі, щоби попращати ту частину світу, в якій находиться моя батьківщина. Молодь стала кругом — хлопці і дівчата — і ми заспівали:

Пращай батьківщино,
Ти родинний краю...

Довго ще по скінченні пісні мовчали ми і кожний глядів в сторону свойого рідного гнізда.

ПЕРША БУРЯ.

Капітан корабля дав знак сиреною, що маємо відїзджати. Два малі кораблі помогли рушити нашого велита з місця. І щераз показалися кожному слези в очах. Жалібно глянули в сторону, звідкіля прибули, на полудневий схід, де кожний лишив щось найдорожчого, наймилішого. Ще більшого жалю завдавали жінки та дівчата, котрі своїм плачем спонукували навіть мущин до плачу. Кожний пращав жалібним поглядом свої рідні сторони, не знаючи, може вже востаннє, бо хтож може передбачити свою будучність наперед. Коли суходіл щез із очей, кожний пішов до призначеної для него каюти. Дівчат і жінок розмістили в середущих, а мущин на переді і на кадовбі корабля. Першого дня морської подорожі привитав нас густий дощ, так що кожний мусів покинути поклад і іти до каюти. За хвилину розніссся на кораблі голос дзвінка на знак, щоби всі приготовлялися до вечері, одначе мало хто виходив до їдальні, бо кожний знав, що коли добре наїсться першого дня на кораблі, то буде „сити́й майже цілу дорогу, тому що попаде в морську недугу.

Не досить було того, що привитав нас густий дощ зараз на початку, але море, як звичайно море — неспокійне, захотілося йому налякати боягузів— почало гуляти. Почало хитати кораблем так страшно, що ніяк не можна було заснути, хоч всі були перемучені. В передніх і задніх кабінах, де нас мущин примістили, була така страшна хитанина, що мало нас з ліжок не повикидало. Почалися молитви жінок і дівчат.

Буря не вгавала цілу ніч. Деяким почалося вже недобре робити, а деякі таки добре розхорувалися. Треба згадати, що худі люде й малі діти майже не хворіють, зате товсті мучаться дуже. На другий день рано буря не втихала майже на хвилину. Море лютувало. Моряки повипроваджували хорих на поклад, понакривали їх і аж страшно було дивитися як кожного рвало а не було чим. Все на покладі лежить наче трупи, а найбільше жидів. Я багато можу завдячити українській аптиці п. М. Терлецького у Львові, котрий на моє прохання дав мені ліки проти морської недуги і це мені багато помогло. Я майже не хворів. (Докінчення буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ НАШОГО ТОВАРИСТВА!

Доктор Андрейко студіював чотири роки в коломбійськім університеті в Ню Йорку філософію, а потім переїхав на медичні студії в Берліні, де скінчив медичний виділ і одержав степень доктора медичних наук. Після того д-р Андрейко працював рік у берлінських шпиталях, а останні два роки в шпиталях у Ню Йорку.

——: :——

Канада.

МІСЬКІ ВИБОРИ В ВІННІПЕГУ.

Дня 28. листопада ц. р. відбулися вибори до ради міста Вінніпегу. Як випали ці вибори, у нас покищо невідомо.

З українців кандидували до міської ради п. Ферлей і В. Колісник. Цей останній з комуністичної листи.

СТЕПОВА ПОЖЕЖА.

В перших днях листопада вибухла степова пожежа в місцевости Тофнел, у Саскачевані. Пожежа повстала при паленні ріща на одній фармі. Наслідком недостачі снігу пожежа скоро поширилася і знищила багато сіна. Шкоди великі.

МАЙБУТНЄ ІМІҐРАЦІЇ.

Домініяльний міністр іміґрації і кольонізації Ґордон заявив недавно на зборах консервативної партії таке:

„Прийде час, коли ми зможемо запросити до Канади більше людей, а тоді ми зможемо рішити, яких нових людей ми хочемо і через уважний вибір спровадити сюди лише таких, які зроблять тут успіх. Наколи ми спровадимо таких, які не можуть скоро засимілюватися, то витворимо ситуацію, на яку стратимо гроші, час і розум. Ми отже повинні навчитися з помилок минувшини і заселювати Канаду лише такими людьми, які в цілости відповідають тутешнім обставинам".

Дальше п. Ґордан згадав про багатьох канадійських поселенців небритійського походження і деяких дуже хвалив, кажучи, що вони є кредитом для домінії. Він рішучо опрокинув поділ еміґрантів на пожаданих і непожаданих і заявив, що він повинен бути скасований.

——: :——

Арґентина.

В справі арґентинської візи.

З поміж поіменних завізваних можуть одержати арґентинську візу еміґранти — жінки й чоловіки — від 15 до 60 року життя. Чоловіки до 21 літ і жінки до 25 літ мусять предложити дозвіл родичів на виїзд. Такий дозвіл мусить потвердити поліція або громада. Коли виїзджає родина з дітьми, то в поіменному візванні мусять бути подані також імена дітей.

Еміґранти, що зголошуються до арґентинського консуляту по візу повинні мати: важний еміґраційний пашпорт, потверджений Експозитурою Еміґраційного Уряду; свідоцтво моралі. Це свідоцтво повинно мати фотографію і посвідку старостства, або команди поліції, бо інакше не є важне.

По всякі інформації в тих справах належить звертатися до бюр інформацій Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами.

——o——

Безробіття.

Міжнароднє Бюро Праці, що є одною із установ Ліги Націй, подає загальну скількість безробітних у світі на 15 міліонів, зазначуючи притім, що ті числа не є докладні, тобто що безробітних є далеко більше.

Що числа Міжнародного Бюра є неточні, видко вже хочби з того, що число безробітних в Зєдинених Державах Північної Америки воно подає на 4 міліони, тоді, як це загально відомо, в тій країні є далеко більше. У Зєдинених Державах, як недавно заявив англійський премієр Мек Доналд є від 10 до 12 міліонів безробітних.

Німеччина, згідно з тою статистикою, має найбільше безробітних в пропорції до загального числа населення. Є там тепер 3,253.000 безробітних.

Відносно Радянського Союзу женевське Бюро подає, що є там ще 1,150.000 безробітних.

Найменше безробітних є у Франції, бо лише одна тисяча.

——: :——

З життя Товариства.

УКОНСТИТУОВАННЯ УПРАВИ МАТІРНЬОГО ТОВАРИСТВА.

Дня 5. грудня ц. р. відбулося засідання управи Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами з таким порядком нарад:

Відчитання протоколу,
Уконституовання управи,
Біжучі справи.

По відчитанні протоколу й принятті до відома управа уконституувалася в такий спосіб: президент дир. М .ЗАЯЧКІВСЬКИЙ, перший заступник о. мітрат В. БАЗЮК, другий заступник през. В. ДЕЦИКЕВИЧ, секретар д-р В. КОНСТАНТИНОВИЧ, заступник секретаря п. К. ЄЗЄРСЬКИЙ, касієр інж. Ю. МУДРАК.

Згодом секретар товариства д-р В. Константи-

нович накреслив на будуче. Порушив такі справи, як відкриття нових бюр товариства в Перемишлі, Станиславові і Луцьку, видачу еспансько - україн-кого словника, експозитур за кордоном, правильника для урядовців товариства і т. і.

По переведенні дискусії засідання покінчено.

Загальні Збори Т. О. Н. У. Е. в Станиславові.

Дня 8 грудня ц. р. відбулися Загальні Збори Кружка ТОНУЕ. в Станиславові в салі Української Бесіди в 6 год вечером при численній співучасти та мошнього громадянства.

Зборами проводив о. кан. Стек Дмитро, голова Кружка, секретарював п. Гаванський.

Звіт управи за час від 1-го VI. 1929 до 30. XI. ц. р. принято до відома і уступаючій управі уділено абсолюторію.

Склад нововибраного Виділу представляється так: о. кан. Стек Дмитро — голова, дир. Вішнєвський Ст. Конст. і дир. Ковалський Яків члени президії, п-ні Олесницька Софія і дир. Монастирський Богдан члени управи — о. Мельничук Петро і п. Терлецький Маркіян — заступники.

Члени Контрольної Комісії: п. проф. Тимощук Григорій, д-р Никофоряк Сава і д-р Глушкевич Ярослав.

Після оживленої дискусії на тему доцільности та успішности праці в Кружку збори замкнено.

Як відпоручник Централі був присутний на Зборах п. інж. Шепарович Юрій, який у своїй вступній промові виказав велике значіння істнування товариства, та відповідаючи на запити, уділив ряд інформацій на тему еміґраційних актуальних справ.

——:·:——

Осторога перед обманцями.

В останніх днях знову мали місце обманства наших еміґрантів ріжними дурисвітами. Легковірність наших людей знову стала причиною, що еміґрант замість полагодити ті справи, за якими приїхав до міста, дав себе обманути, повірив легко зустрічним людям, які показалися звичайними дурисвітами і без сотика і без полагодження справи мусів вертати до дому.

Звертаємо на це увагу наших еміґрантів. Нехай кожний, що їде до міста, аби там полагодити свої передвиїздові формальности з ніким не робив знайомости ні в потягу, ні на вулиці, ні в корідорі бюр. Всі, що до нього підходять із солодкими мінами, всі, що жертвують йому свої услуги і обіцюють ним занятися, це обманці, злодії це дурисвіти, які з того лише жиють.

Ці обманці видумали цілий ряд ріжних підступів, якби то еміґранта обманути. Перший спосіб це так зване „ЗГУБНЕ". До еміґранта підходить на вулиці один із злодіїв, який є в змові з другим і навязує розмову. Другий злодій, який іде зпереду, навмисне губить калитку, або мішочок. Підносить це злодій, що іде з еміґрантом і пропонує йому поділ найдених грошей. По хвилині одначе вертає злодій і запитує, чи вони не найшли згуби. Перший злодій не признається, еміґрант також мовчить. Приходить до сварки, в часі котрої злодій, який згубив „гроші" кличе їх обох до якихсь сіней і там починає переводити ревізію. Еміґрант, що є Богу духа винен, не підозріваючи ніякого підступу а також боячися, щоби його не забрали на поліцію і не прилучили до якоїсь злодійської справи, охотно витягає всі свої документи і гроші. Злодій все це переглядає, завиває в папір, але при тім зручно витягає гроші і вкладає на їх місце звичайні папери. Потім оба спільники щезають, еміґрант остає і з переляком переконується, що гроші пропали.

Другий спосіб, це так званий „СЕКРЕТАР". Один із злодіїв робить знайомство із еміґрантом, розповідає йому, що він також еміґрант, що хоче виїхати і саме тепер іде по візу до знайомого секретаря консуляту, котрий йому все дуже скоро полагодить і не треба буде довго чекати на документи. Наш еміґрант, котрий часами може вже неспокійний був чи зможе загалом виїхати, коли це почув, в душі подумав собі, а може й йому скористати з нагоди. Він і так спішиться із виїздом. Втаємничує злодія у свої справи, розказує скільки має грошей і таке інше.

Злодій на це лише чекав. Веде несвідомого еміґранта до якогось дому, щодо котрого вже передтим умовився із своїм спільником, стрічає того спільника як „секретаря консуляту" на сходах, перепрошує, що говорить на сходах, але це велика тайна і просить помогти свому знайомому. Наш еміґрант кланяється низенько, вірить, що цей гарно одітий пан справді „секретар консуляту" і начинається урядовання на сходах. „Секретар консуляту" переглядає всі папері еміґранта, бере від нього гроші, які еміґрант привіз на полагодження формальностей і на закупно карти, вкладає це все разом до куверти, передає цему другому обманцеві і каже, що за хвилину верне і принесе вже готову візу. Але еміґрант навіть не завважив, як цей „секретар" зручно витягнув гроші і до куверти вложив самі документи. По хвилині бачить, що впав жертвою обманців, котрі оба в міжчасі повтікали, так що шукай вітру в полі.

На ті два способи звертаємо увагу наших еміґрантів і остерігаємо їх. Жалують потім наші еміґранти, плачуть, проклинають ту годину, в котрій стрінули обманців але це вже запізно. Тому нехай кожний затямить добре наші поучення і після них поступає.

——:·:——

Земельні відносини в Аргентині.

Аргентина, це багата країна на хлібні і мясні продукти. Одначе положення тепер того роду, що широкі верстви населення живуть в нужді. Не можна заперечити, що багатства багато назбиралося, ало одночасно збільшилася і нужда. А вже в найбільш критичному положенні находиться дрібне селянство.

За придатну до управи землю платилося в 1913 році 60 пезів за один гектар. Сьогодні ця сама земля коштує вже 180 пезів .Коли в 1913 році за винаєм одного гектара землі платили 4 пези, сьогодні треба платити 12 пезів. Ріжниця дуже велика. Рента та ціни за землю піднялися до фантастичних розмірів. І це діється в ту пору, коли багато менше збіжжа вивозять за кордон.

В 1913 році було оброблено 13 міліонів гектарів землі з продукцією 12 міліонів тон. А в 1928 році управна площа збільшилася до 16 міліонів гектарів з продукцією 16 міліонів тон.

З вище наведених цифр виходить, що за останні роки сільсько - господарська продукція збільшилася в порівнанні до 1913. року. Є це результат уживання більш удосконалених машин на великих господарствах та заведення раціоналізації, котра позбавила маси рільних робітників праці, а ті, що лишилися мусять працювати по зниженій ціні. Наслідком цього піднялася хліборобська продукція.

Підчас обмеженого вивозу збіжжа за кордон, ціни на землю та рента повинні вменшитися, з чого скористали би дрібні селяне. Але цього нема, а це тому, що великі власники штучно підносять ціни за землю і ренту. З другої сторони уряд підвисшує податки і це також впливає на підвисшення цін. Одно і друге відбивається на селянській масі і дрібне селянство цілком банкротує.

Дрібні селяне, попавши у зависимість від великих власників та визискувані залізничими компаніями, масово лишають свої господарства і утікають до промислових міст, гадаючи, що там скоріше найдуть працю і прожиток. Але вони попадають звичайно у гірше. По містах велика кріза, безробітних досить, так що прибиваючі лише збільшують кадри нуждарів.

ХРОНІКА.

Декрет в справі еміґрації. Дня 29 листопада ц. р. появився декрет Президента Річипосполитої про це, що еміґранти до Зєдинених Держав Північної Америки і Канади будуть могли виїзджати з польських пристаней над Балтиком лише кораблями без посередньої комунікації.

Еміграція жінок до Франції. Довідуємося, що наслідком утворення опікунчих інституцій для жінок в деяких департаментах у Франції, польські еміґраційні власти згодилися на виїзд рільних робітниць до тих департаментів, в котрих істнує опіка.

Осторога перед виїздом до Бельгії. Наслідком погіршення ситуації на ринку праці в Бельгії, Еміґраційний Уряд перестерігає усіх тих, що малиби намір їхати до Бельгії в ціли найдення праці, бо це тепер виключене.

Невдачна козацька кольонізація. Свойого часу писали ми обширно про приїзд партії донських козаків до Перу, щоби осісти там на кольоніях. Щоби використати нові робочі руки, перувійський уряд віддав був даром більші простори землі а навіть гроші, щоби козаків поселити на кольоніях. Але аранжери тієї імпрези поховали гроші до кишені а козаків повели на дарові роботи біля будови залізниці. Умовини, серед яких довелося козакам працювати, були тяжкі, харчування невистарчаюче, так що багато з них рішило втікати і вернути назад до Европи. Недавно, як доносять перувійські часописи, виїхала одна партія у числі 34 осіб. Перед виїздом партія помістила відкритий лист в часописах, в якому подає до відома, що виїзджає наслідком обманства аранжерів тієї кольонізації.

Самогубство фармера. Український фармер Андрій Запаранюк, замешкалий в околиці Веґревил, Альта, поповнив самогубство, перерізавши собі горло. Покійний мав 42 роки й полишив жінку та семеро дітей.

БІБЛІОҐРАФІЯ,

ПРОВІДНИК, календар канадійських українців на 1931 рік. Вінніпеґ - Канада. 64 стор.

Рухливе Товариство Опіки над Українськими Переселенцями ім. св. Рафаїла в Вінніпеґу, щороку видає ілюстрований календар, який є неначе відбиттям життя українських переселенців у Канаді. І цього року видало воно такий календар під назвою „Провідник". Календар зредаґували о. П. Божик і К. С. Продан.

Зміст календаря ріжнородний. Попри чисто календарну частину і інформації з української церковної ґієрархії в Канаді, маємо декілька споминів еміґрантів з їх приїзду й побуту в Канаді, звідомлення з діяльности українських установ у Канаді, звідомлення з діяльности Товариства Опіки, адреси українських установ, а це все ілюстроване численними знимками й ґеоґрафічними картами.

На загал календар робить симпатичне враження і є цікавою лектурою наших еміґрантів.

Видає Т-во Опіки над Українськими Еміґрантми. — За редакцію відповідає Генрик Рогожинський.
З друкарні „ЛьвівськоїНовочасної". Львів, вул. Пілсудского 21.